

Warszawa, 30 listopada 2022 r.

**Wspólne stanowisko Forum Darczyńców w Polsce oraz Ogólnopolskiej Federacji
Organizacji Pozarządowych
dotyczące
projektu ustawy o fundacji rodzinnej**

W związku z przyjęciem przez Radę Ministrów i skierowaniem do Sejmu projektu ustawy o fundacji rodzinnej, apelujemy do Państwa o ochronę dorobku i pozytywnego wizerunku organizacji społecznych przed próbą ich przejęcia, polegającą na wykorzystaniu nazwy „fundacja” przez nowe instytucje biznesowe tworzone przez grupę najbogatszych Polaków.

Zwracamy się do Państwa z apelem o dokonanie zmiany w projekcie ustawy o fundacji rodzinnej. Zmiana ta polega na zastąpieniu w tytule projektu ustawy oraz w jego treści słowa „fundacja” innym słowem np. „fundusz”.

- Nazwanie, planowanej w projekcie, instytucji „fundacją” spowoduje zmianę postrzegania fundacji z podmiotów działających na rzecz innych na takie, które realizują cele prywatne. W konsekwencji może to doprowadzić fundacje do utraty społecznego zaufania i niemożności realizacji celów statutowych.
- Naszym zdaniem projekt ustawy o fundacji rodzinnej stanowi **próbę przejęcia nazwy „fundacja” przez przedsiębiorców**. Określenie „fundacja” jest dla nich atrakcyjne, ponieważ budzi korzystne skojarzenia. Pozytywny wizerunek i zaufanie społeczne to owoc ciężkiej pracy, jakie środowisko fundacji, działających na rzecz pożytku publicznego, wykonuje od ponad 30 lat. Nie wiadomo, jak nowe podmioty będą działały i czy uda im się zbudować własny prestiż i renomę. Dlatego powinny nosić inną nazwę, która nie zawiera słowa „fundacja” i która wyraża ich odrębność oraz niezależność. **Jesteśmy przekonani, że korzyść dla kilkuset najbogatszych, prywatnych firm nie powinna przeważać nad dobrem obywateli korzystających ze wsparcia 30 000 fundacji realizujących cele publiczne.**

- Projektowane rozwiązanie nie ma nic wspólnego z rzeczywistymi fundacjami, których istotą jest realizacja celów społecznych. To nowe rozwiązanie ma cele prywatne i będzie służyć przedsiębiorcom. **„Fundacje rodzinne” przypominają holdingi finansowe (PKD 64.20.Z), trusty, fundusze i podobne instytucje finansowe (PKD 64.30.Z).** Nie ma to nic wspólnego z ideą fundacji ukształtowanej w Polsce jako podmiotu, który działa na rzecz dobra wspólnego i ma cele społeczne.
- Nowa instytucja, określana przez projektodawców „fundacją rodzinną”, powinna mieć zatem inną nazwę, która nie zawierałaby słowa fundacja (np. **„rodzinny fundusz sukcesyjny”** - propozycja firma PwC zgłoszona w trakcie konsultacji, **„ordynacja”** lub **„fundusz rodzinny”**).
- Zmiana nazwy, o którą apelujemy, ma charakter neutralny dla projektu (to zmiana wyłącznie terminologiczna), nie będzie miała negatywnego wpływu ani na dalszy przebieg prac legislacyjnych, ani także nie wpłynie negatywnie na efektywność planowanej instytucji.
- Nazwa „fundacje rodzinne” będzie wprowadzać w błąd. Pojęcia „fundacja” i „fundacja rodzinna” będą myliły się obywatelom. Fundacje, działające w celach społecznych, będą błędnie kojarzone z interesem prywatnym.
- Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (którego szef i wicepremier zarazem, Piotr Gliński, jest jednocześnie Przewodniczącym Komitetu ds. Pożytku Publicznego) dostrzegają problem i w konsultacjach wyraziły pogląd, że nazwa „fundacja rodzinna” jest nieadekwatna.
- Termin „fundacja rodzinna” występuje już Polsce, ale nie ma to nic wspólnego z projektowanymi „fundacjami rodzinnymi”. To fundacje zakładane przez zamożne rodziny i realizujące ze środków prywatnych wyłącznie cele publiczne. Fundacje takie najczęściej w nazwie mają zawarte nazwisko rodziny fundatora. W Polsce jest ok. 50 takich fundacji rodzinnych działających w celach społecznych, zajmujących się głównie edukacją, zdrowiem i kulturą.
- **Wnosimy o dokonanie zmiany w projekcie ustawy polegającej na zastąpieniu w tytule ustawy oraz wszelkich innych przepisach projektu słowa „fundacja” innym słowem np. „fundusz”.**

Obserwowaliśmy prace nad projektem od samego początku i aktywnie uczestniczyliśmy w prowadzonych przez projektodawców konsultacjach. Przedstawialiśmy też swoje stanowiska we wcześniejszych etapach prac (m.in. w [październiku 2021 r.](#) i [kwietniu 2022 r.](#)). Wielu uczestników

konsultacji twierdziło, że kwestia nazwy jest dla nich drugorzędna i nie ma zasadniczego znaczenia dla istoty planowanych zmian. Odnosimy wrażenie, że zarówno projektodawcy, jak i część uczestników konsultacji, reprezentujących sektor firm, nie poświęciła jej należytej uwagi i bagatelizowała obawy organizacji społecznych.

Mamy jednak nadzieję, że, w trakcie prac w parlamencie, argumenty przedstawiane przez środowisko organizacji społecznych potraktowane zostaną poważniej i ich głos zostanie wysłuchany. Wiemy, że dostrzegacie Państwo wielką rolę organizacji społecznych, których zaangażowanie, szybkość reakcji i skuteczność działania zostały dobitnie potwierdzone w czasie ostatnich lat: pandemii i wojny w Ukrainie. Podstawą tych działań jest zaufanie i wsparcie obywateli. Kryzysy się nie kończą, a potrzeby społeczne rosną. Wierzymy, że działając w interesie szerokiego grona mieszkańców naszego kraju, przychylią się Państwo do niniejszego apelu i w toku prac parlamentarnych zmienią nazwę projektowanej instytucji.

O sygnatariuszach:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych jest niezależnym, apolitycznym, działającym od 17 lat zrzeszeniem organizacji społecznych z całej Polski. W organizacjach zrzeszonych w OFOP-ie działa ponad 1 mln osób. Wśród nas są organizacje harcerskie, strażnicze, organizacje zajmujące się ekologią, zdrowiem, pomocą charytatywną, edukacją, kulturą, rozwojem lokalnym. Federacja ma reprezentantów w zespołach eksperckich i konsultacyjnych: radach, komitetach monitorujących fundusze europejskie i polityki publiczne. Prowadzi działania na poziomie międzynarodowym w ramach europejskich sieci organizacji jak. np. European Civic Forum. OFOP jest organizatorem Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych (OFIP) - największego i najstarszego święta działających społecznie osób i organizacji.

Forum Darczyńców w Polsce zabiega o dobre prawo dla fundacji i stowarzyszeń oraz działa na rzecz wysokich standardów działalności społecznej i filantropijnej. Monitorujemy zmiany prawne i analizujemy prawo pod kątem tego, jaki może mieć wpływ na funkcjonowanie organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Jesteśmy stowarzyszeniem, które tworzy 30 fundacji i stowarzyszeń przeznaczających środki prywatne na działania społeczne. Zależy nam na tym, aby organizacje obywatelskie w Polsce mogły się rozwijać i wypełniać swoje ważne role m.in. w obszarze edukacji, kultury i sztuki, czy ochrony zdrowia